

Reet Mägi
Tartu Ülikooli loodusemuseum ja botaanikaaed

UMACi aastakonverents "University Museums and Collections as Cultural Hubs: the Future of Tradition" Kyotos ja järelseminar Tokios "University Museums as Cultural Commons: Interdisciplinary Research and Education in Museums"
01.-10. September 2019

Osalesin ICOM üldkonverentsil ja alakomitee UMAC (University Museums and Academic Collections) konverentsil 1.-7. 09.2019 Kyotos ning 9.-10.09.2019 jätkukonverentsil Tokios. Mõlema konverentsi programmi kuulus lisaks ettekannetele ja diskussioonidele rohkelt külastusi ülikoolide muuseumidesse. Lisaks külastasin mitmeid muuseume ning vaatamisväärsusi iseseisvalt.

Kyotos toimunud konverentsil pidasin suulise ettekande Tartu Ülikooli loodusemuuseumi püsiekspositsiooni koostamisest, keskendudes sellele, missugust mõju avaldas ekspositsiooni koostajatele ülikooli kuulumine. Ettekande lühikokkuvõte on avaldatud veebiajakirjas [UMAC Journal 2019 nr 1, lk 67](#).

UMAC annab kord aastas auhinna ettevõtmisele, mis on uuenduslik, rahvusvahelist tähelepanu vääriv ning eeskuju loov. Kyoto konverentsil anti UMAC auhind Kopenhaageni meditsiinimuuseumile Medical Museion näituse eest "Mind the gut", mille keskne teema on inimese soolestik, kuid näitus lõi seoseid teemadega, mis väljuvad anatoomiast ja mikrobioloogiast kultuuri- ja sotsiaalsfääri. See oli tunnustatud projektile, kus teadusprojektiga seotult valmis näitus teadlaste, kunstnike, populariseerijate koosloomes. See on hea näide ülikooli teadusliku tagamaa ja võimaluste potentsiaalset muuseumitöös. Projekti info: <http://umac.icom.museum/umac-award/umac-award-2019/>

Konverentsidel käsitletud teemadest köitis tähelepanu looduskeskkonnahoiu esiletõstmise, mis puudutab mistahes muuseume, kuid asetab erilise rolli loodusemuuseumidele. Keskkonnahoid oli uue muuseumidefinitsiooni kavandis märgitud kui muuseumide eesmärk aidata kaasa planeedi heaolu (planetary wellbeing) tagamisele. Uut definitsiooni ei võetud vastu ja arutelud jätkuvad, aga sõltumata sellest, kas see leiab koha definitsioonis, on tegemist tegevussuunaga, milles muuseumidel tasub otsida ja leida oma valdkonnast lähtuvaid sisulisi seoseid ja võimalusi publikut kõnetada.

Muljet avaldas avaliku ruumi väärtustamine ja erakordne kvaliteet Jaapanis. See väljendub muuhulgas muuseumiruumide ja näituste väga heas kujunduses, milles on mõnus viibida, mis on funktsionaalne ja teenib eesmärki, milleks see on loodud ning mis on visuaalselt esteetiline. Jaapani arhitektuuri ja ruumikujunduse esteetika kohtab nauditavat minimalismi, avarust ja looduslähedust. Ruumi väärtustamist näitas arhitektide esile tõstmise esindusisikutena ja arvamuslimidritena: nii ICOM üldkonverentsi kui ka Tokios toimunud UMAC konverentsi plenaarettekannete pidajate seas olid arhitektid. Väga põnev oli Keio ülikoolis Tokios loomisel olev muuseum [Keio Museum of Commons](#), mis avatakse märtsis 2021. Luuakse uus muuseum, mille keskne kontseptsioon on olla avalik ruum näitustele, suhtlemisele, siduda ülikooli ja kogukonda.